

TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ ANADOLU LİSESİ 2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
9. SINIFLAR TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI
2.SENARYO

Adı Soyadı:

Öğrenci No:

Sınıfı:

Not:

1. Temelde şiir ve düzyazı biçiminde gruplanan metinler; gerçeklikle ilişkileri, işlevleri, yazılış amaçları, hedef kitleleri, kullanılan anlatım biçim ve teknikleri vb. ölçütlere göre sınıflandırılabilir. Metinler, sanat metinleri (edebî metinler) ve öğretici (bilgilendirici) metinler olmak üzere ikiye ayrılır. Ayrıca sanat metinleri ve öğretici metinler de kendi içinde gruplandırılır.

Bu bilgilerden yola çıkarak öğretici/sanatsal metinleri verilen ölçütlere göre karşılaştırınız. (15 puan) (Kazanım: Giriş/Okuma/ 3. Metinlerin sınıflandırılması)

Öğretici Metinler	Ölçütler	Sanatsal Metinler
	Gerçeklik	
	Amaç	
	Üslup	
	Anlatım	
	Anlam	

2. Bir dilin kullanımında, bölgesel ve kültürel farklılıklar sonucu, dil içindeki çeşitlenmelerle ağız, şive ve lehçe oluşur. Dilin belirli çevrelerdeki özel kullanımıyla da argo ve jargon oluşur.

Bu bağlamda değerlendirildiğinde şive ve lehçe kavramlarının temel farklılıkları nelerdir? (15 puan) (Kazanım: Giriş/Okuma/Standart dil, ağız, şive, lehçe ile argo, jargon kavramları üzerinde durulur.)

3. Cemil Meriç'in "Yaşamak yaralanmaktır." sözüyle ilgili anlam bütünlüğü olan ve en az beş cümleden oluşan bir paragraf yazınız. Yazdığınız paragrafın yazım ve noktalama kurallarına uygunluğu, değerlendirmeye dâhil edilecektir. (15 puan)
- (Giriş Ünitesi/Yazma: "Niçin Yazıyoruz?", "Nasıl Yazmalıyız?" soruları çerçevesinde öğrencilerin serbest metinler yazmaları sağlanır.)

4. Güzel bir akşam vaktiydi. Yazı işlerinde memurluk yapan İvan Dimitriç Çerviakov tiyatrodan önden ikinci sıradaki bir koltuğa oturmuştu. Dürbünle, Kornevil'in Çanları adlı

oyunu izliyordu. Adamın oturuşuna bakılırsa mutluluğun doruklarında olmalıydı. Derken, birdenbire dürbününü gözünden indirdi, öne eğildi ve hapsu!

Aksırmak hiçbir yerde, hiç kimseye yasaklanmamıştır. Köylüler de aksırır, emniyet müdürleri de hatta müsteşarlar da. Yeryüzünde aksırmayan insan yok gibidir.

Çerviakov hiç utanmadı, mendiliyle ağzını, burnunu sildi. Kibar bir insan olduğu için, birilerini rahatsız edip etmediğini anlamak amacıyla çevresine bakındı. İşte o zaman utanılacak bir durum olduğu ortaya çıktı. Tam önünde, birinci sırada oturan yaşlı bir adam bir yandan başının dazlağını ve boynunu mendiliyle çabuk çabuk siliyor, bir yandan da homurdanıyordu. Çerviakov, Ulaştırma Bakanlığı'nda görevli sivil generallerden Brizjalov'u tanımakta gecikmedi.

"Tüh, adamın üstünü kirlettim! Benim amirim değil, ama ne fark eder? Bu yaptığım çok ayıp, kendisinden özür dilemeliyim," diye düşündü. Birkaç kez hafifçe öksürdü, gövdesini biraz ileri verdi, Generalin kulağına eğilerek, "Bağışlayın beyefendi," diye fısıldadı. "İstemeyerek oldu. Üzerinize aksırdım."

"Zararı yok, zararı yok..."

"Affınıza sığınıyorum efendim. Lütfen hoşgörün bu davranışımı. Ben... Ben böyle olmasını istemezdim." "Oturun lütfen! Rahat bırakın da oyunu izleyelim."

Anton Çehov'un Asma Katlı Ev kitabından alınan Memurun Ölümü adlı yukarıdaki hikâyenin aşağıdaki yapı unsurları hakkında bilgi veriniz. (15 puan)

(A.2.6. Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.)

(A.2.7. Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.)

Kişiler:

Mekân:

Zaman:

5. Aşağıda verilen metinlerle ilgili belirtilen dil bilgisi

çalışmalarını yapınız. (20 puan) (A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.)

Aşağıdaki parçalarda bulunan isimleri türlerine göre gruplandırarak aşağıdaki tabloda ilgili bölümlere yazınız.

- İşsiz, güçsüz kaldığım gurbet ellerinde köşe pencerem, kendimce Abdülhak Hamid'in "Kürsü-i Temaşa"sı yerine geçerci.
- Deniz, Bozburun'a doğru başını almış gidiyor. Uzaklarda görünen, İstanbul'un neresi kim bilir? Sesler neden gelmiyor?
- Bunlarla bir yeşil meydanın kenarına varır, bunları bir ufacık ağacın altına çığırkan kafesiyle bırakırlar, ağacın her dalına ökseleri bağlardı. Hür kuşlar, kafesteki çığırkan kuşun feryadına, dostluk, arkadaşlık, yalnızlık sesine doğru bir küme gelirler.

Özel isim	
Cins isim	
Somut isim	
Soyut isim	
Tekil isim	
Çoğul isim	
Topluluk	

Aşağıdaki parçada kullanılan virgüllerin işlevlerini yazınız.

Kedi dumana girdi çıktı, kiremitlerin arasında kayboldu sonra. Bahçe kapısının önünde durdum. Girsem yol bitecek.

“Ömür biter yol bitmez.” Kentlerin, otellerin duvarlarında yazılıydı.

Birinci virgül:

İkinci virgül:

6. Aşağıda verilen dizelerin ahenk unsurlarını belirleyiniz. (20 puan)

(A.1.3. Şiirde ahengi sağlayan özellikleri/unsurları belirler.)

<p>Aşağıda verilen dizelerin nazım birimini, redif ve kafiyelerini, uyak şemasını yazınız. (10 puan)</p>	<p>Sizce şair aşağıdaki dizelerde şiirin ahengini nasıl sağlıyor? (10 puan)</p>
<p><i>O gece ne kadar güzeldi mehtap Gönülden fıskıran nağmeler gibi. Ruhumu yıkayan bir seldi mehtap En tatlı ilk ve son buseler gibi.</i></p> <p>Nazım birimi:</p> <p>Redif ve kafiyeleri:</p> <p>Uyak şeması:</p>	<p><i>Her şey birdenbire oldu. Birdenbire vurdu gün ışığı yere; Gökyüzü birdenbire oldu; Mavi birdenbire. Her şey birdenbire oldu; Birdenbire tütmeye başladı duman topraktan; Filiz birdenbire oldu, tomurcuk birdenbire.</i></p> <p>..... ...</p>